

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A pénzügyi szektorban a digitalizáció jelenti a jövőképpen a legnagyobb előrelépési lehetőséget mind a szolgáltatások elérhetősége, mind az ügyfélélmény javulása tekintetében. Általános és vitán felüli az a széleskörű és mindent átfogó szemlélet, amely szerint az írásbeliség jogi megközelítése nem kielégítő, illetve a XXI. században komoly korlátokat hordozó, a digitális fejlődést hátráltatja, teljes mértékben versenykorlátozó.

Az MRPtv. 2021. évi módosításaként került szabályozásra az úgynevezett különleges munkavállalói program (KMRP) szervezet, amely a munkavállalói résztulajdonosi programok egy új, munkavállalók által kezdeményezett önkéntes formája. A KMRP-k részvényszerzésének, működésének forrásaként az MRPtv. többféle forrás igénybe vételét lehetővé teszi. Az egyik ilyen forrás a társasági hozzájárulás, amelyet azon társaság jogosult nyújtani, amelynek munkavállalói a KMRP indítását elhatározták. A KMRP-ről szóló jogszabályi rendelkezések hatályba lépése óta eltelt idő tapasztalatai alapján a jelen javaslatban megfogalmazott módosítás ésszerűvé vált.

A jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló törvény módosításának elsődleges célja a refinanszírozás új modelljének szabályozása. A jelzálog-hitelintézetek elsődlegesen refinanszírozói tevékenységet végeznek hosszú lejáratú forrásokat biztosítva a kereskedelmi bankok számára a jelzáloghitelek folyósításához. Az önálló zálogjog adásvételével és visszavásárlásával nyújtott refinanszírozás jelenleg is jól működő modelljének megtartása mellett a módosítás alternatívaként megteremti a jelzáloghitel követelésen alapított jelzálogjog fedezete mellett történő refinanszírozás lehetőségét. A szabályozott megoldás révén a jelzálog-hitelintézet nem egyedi ügyletek szintjén, hanem portfólió szinten tud refinanszírozást nyújtani. A szabályozott új megoldás szerint a refinanszírozási hitel fedezete a refinanszírozott hitelekkel származó követeléseket terhelő zálogjog. Ezen biztosítéki rendszer a követeléseket terhelő zálogjog mellett a Ptk. szabályozása alapján a végső fedezetül szolgáló ingatlanra vonatkozó alzálogjogot is biztosít a jelzálog-hitelintézet részére.

A módosítás jogharmonizációs kötelezettséget is tartalmaz, mégpedig egyrészt a megosztott főkönyvi technológián alapuló piaci infrastruktúrák kísérleti rendszeréről, valamint a 600/2014/EU és a 909/2014/EU rendelet, továbbá a 2014/65/EU irányelv módosításáról szóló, 2022. május 30-i (EU) 2022/858 parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezések vonatkozásában. A kriptoeszközök egy része a hatályos közösségi és magyar szabályozás alapján már most is a pénzügyi eszköz kategóriájába tartozik, így ezen eszközökre, illetve ilyen eszközök kibocsátóira valamennyi ágazati szabályozás vonatkozik. A pénzügyi eszközök „tokenizációja”, azaz a pénzügyi eszközök megosztott főkönyvekben való digitális megjelenése vagy hagyományos eszközosztályok tokenizált formában történő kibocsátása lehetőséget teremt a hatékonyság javítására a kereskedési és kereskedés utáni folyamatban.

A szabályozásnak, így a pénzügyi eszközök fogalmi szabályozásának is technológia semlegesnek kell lennie, ugyanakkor utalni szükséges annak lehetőségére, hogy a pénzügyi eszköz kibocsátására, rögzítésére, átruházására és tárolására megosztott főkönyvi technológia útján is sor kerülhet. Ennek biztosítása nem eredményezi és nem is eredményezheti a fennálló fogalmi rendszer módosítását, hiszen a tokenalapú rendszerek sikeressége attól függ, hogy – legalább átmenetileg – mennyire jól működnek együtt a hagyományos elszámoláson alapuló rendszerekkel.

Az önkéntes pénztárakkal kapcsolatos javaslatok célja, hogy a technikai fejlődés által biztosított lehetőségek a pénztárak és a tagok számára minél több esetben elérhetőek legyenek a tagok érdekeinek védelme, illetve a biztonságos pénztári működés fenntartása mellett.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

A KMRP szervezetek, illetve a KMRP szervezeteket kezelő vagyonkezelő alapítványok létrejöttének, összetételének és működésének sajátosságai a társaság ügyvezetésének a társasági hozzájárulásról való döntését összeférhetlenségi szempontból ellehetetleníthetik. Ugyanis a társasági hozzájárulásról a társaság ügyvezetése is jogosult dönteni, azonban ha az ügyvezetés egyes tagjai egyúttal a KMRP-nek is résztvevői, ez – a KMRP szervezetek indításának céljaira tekintettel csupán – látszólagos érdekkonfliktust vethet fel. Előzőek okán szükséges jogszabályban kimondani, hogy az ügyvezetés valamennyi tagja jogosult a hozzájárulásról szóló döntésben részt venni, az ilyen döntés jogszerű, jogszabályba és a társaság érdekeibe nem ütközik.

2. §

A résztvevőknek a KMRP szervezetek, illetve a KMRP szervezeteket kezelő vagyonkezelő alapítványok működésével kapcsolatos jogos érdekeinek érvényesülésére és védelmére tekintettel a változó gazdasági, pénzügyi helyzet indokoltá teheti a már meglévő vagy jövőben létrehozandó KMRP szervezetek, illetve KMRP szervezeteket kezelő vagyonkezelő alapítványok részére a társaság által már meghozott döntéssel juttatott, illetve juttatandó társasági hozzájárulások feltételeinek az ilyen folyamatokra hatékonyan reagáló, rugalmas átalakítását. Az ezen döntések eredményeképp juttatandó társasági hozzájárulás mértéke a felelős gazdálkodás elvei és a tárgyban korábban hozott döntésben (több ilyen döntés esetén annak későbbi sorsától függetlenül az első ilyen döntésben) meghatározott összeghez igazítottan, illetve a még ki nem fizetett korábbi társasági hozzájárulásról szóló döntések esetén a KMRP és az azt kezelő vagyonkezelő alapítványok működési, finanszírozási költségeihez, ráfordításaihoz viszonyítottan korlátozott.

3. §

Az alapszabály kinyomtatása és postai úton történő kiküldése mind költségek, mind környezetvédelmi szempontból aggályos lehet. Az internetes honlappal rendelkező pénztárak esetében indokolt az alapszabályt, mint a pénztár legalapvetőbb dokumentumát folyamatosan elérhetővé tenni a honlapon, így a jövőben nem szükséges az alapszabályt minden esetben papíron megküldeni a tagoknak, hiszen az folyamatosan és aktualizáltan elérhető lesz. A tag kérheti az alapszabály papíron történő megküldését, amelyért a pénztár nem számolhat fel díjat.

4. §

A jövőben az internetes honlappal rendelkező pénztárak az alapszabályukat kötelesek a honlapjukon hozzáférhetővé tenni. Korábban csak a módosítások megjelenítésére volt kötelezettség.

5. §

A technikai fejlődés lehetővé teszi a közgyűlés online lebonyolítását. Megfelelő eljárási szabályok kidolgozása mellett az elektronikus hírközlő eszköz útján megtartott ülés rugalmasabb megoldásként elősegítheti, hogy a tagok élni tudjanak a jogaikkal.

6. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

7. §

A jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Jht.) 8. § új (5b)-(5c) bekezdésében foglalt szabályozás megteremti az új refinanszírozási módszernek a jogi szabályozását, amely alapján a jelzálog-hitelintézet – a refinanszírozásra eddig is alkalmazott követelmények érvényesítésével – portfólió szinten is képes lehet hosszú lejáratú refinanszírozást biztosítani a hitelintézetek részére. A szabályozás folyósítási feltételként rögzíti a refinanszírozott jelzáloghitel-követeléseken a jelzálogjog érvényes létrejöttét.

A Jht. 8. § (6) bekezdésének módosítása a refinanszírozó jelzálog-hitelintézetek biztonságát hivatott erősíteni azáltal, hogy a refinanszírozott jelzáloghitel-állomány refinanszírozóra történő törvényi átszállását a különvált zálogjog alkalmazásával érintett portfólióra is kiterjeszti.

A Jht. 8. § új (7) bekezdése az új portfólió szintű refinanszírozás esetére ad garanciális biztonságot azzal, hogy a követelésen alapított jelzálogjog és az ahhoz kapcsolódó ingatlant terhelő aljelzálogjog tekintetében meghatározza a kielégítési jog megnyílásának szabályait összhangot teremtve az önálló zálogjog adásvételén vagy a különvált zálogjog alkalmazásával végzett refinanszírozás garanciális szabályozása között.

8. §

A módosítás kiegészíti a refinanszírozási jelzáloghitel meghatározását a követelésen alapított zálogjog fedezetével nyújtható refinanszírozási hitellel.

9. §

A Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott kötvények, mint hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátása során az állampapír-kibocsátási eljárási rend alkalmazása szükségeltetik.

10. §

A Befektető-védelmi Alapot vezető igazgatóság a tagjai közül évente elnököt választ. A módosítás kiegészíti ezt a szabályt, és – az Országos Betétbiztosítási Alap szabályozásához hasonlóan – legalább egy alelnöki tisztség megválasztását is lehetővé teszi.

11. §

A kriptoeszközök egy része a hatályos közösségi és magyar szabályozás alapján már most is a pénzügyi eszköz kategóriájába tartozik, így ezen eszközökre, illetve ilyen eszközök kibocsátóira valamennyi ágazati szabályozás vonatkozik. A pénzügyi eszközök „tokenizációja”, azaz a pénzügyi eszközök megosztott főkönyvekben való digitális megjelenése vagy hagyományos eszközosztályok tokenizált formában történő kibocsátása lehetőséget teremt a hatékonyság javítására a kereskedési és kereskedés utáni folyamatban.

A szabályozásnak, így a pénzügyi eszközök fogalmi szabályozásának is technológia semlegesnek kell lennie, ugyanakkor utalni szükséges annak lehetőségére, hogy a pénzügyi eszköz kibocsátására, rögzítésére, átruházására és tárolására megosztott főkönyvi technológia útján is sor kerülhet. Ennek biztosítása nem eredményezi és nem is eredményezheti a fennálló fogalmi rendszer módosítását, hiszen a tokenalapú rendszerek sikeressége attól függ, hogy – legalább átmenetileg – mennyire jól működnek együtt a hagyományos elszámoláson alapuló rendszerekkel.

12. §

Szövegpontosítás.

13. §

Szövegpontosítás.

14. §

Tekintettel arra, hogy a megosztott piaci infrastruktúrák kísérleti rendszerének alkalmazása során az (EU) 2022/858 rendelet 12. cikke hatósági kijelölést igényel a felügyeleti, ellenőrzési feladatok ellátása érdekében, rendelkezni szükséges arról, hogy e hatóság a pénzügyi ágazat felügyeletét ellátó Magyar Nemzeti Bank.

15. §

Az MNB a jövőben kérésre átadja a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatát ellátó részére azon adatokat, amelyek a Széchenyi Pihenő Kártya kibocsátásának és felhasználásának szabályairól szóló kormányrendeletben rögzített adatszolgáltatás alapján kap a Széchenyi Pihenő Kártyát kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatóktól.

16. §

Jogharmonizációs klauzula kiegészítése.

17. §

A hitelintézetek szanálási keretrendszerének egyik alapelve, hogy egyetlen tulajdonos vagy hitelező sem viselhet annál nagyobb – a szanálási intézkedések alkalmazásával közvetlenül összefüggő – veszteséget, mint amelyet akkor viselt volna, ha az intézményt felszámolják. Az alapelv egyértelmű érvényesítése érdekében pontosításra kerül a felszámolási eljárásban követendő kielégítési sorrend.

18. §

A Hpt. 213. § (3) bekezdése alapján az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) által nyújtott biztosítás kiterjed a helyi önkormányzat, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szerv betétjére, amennyiben a tárgyévet két évvel megelőző évi beszámolója adatai alapján a helyi önkormányzat költségvetési mérlegfőösszege nem haladja meg az ötszázezer eurót. Az OBA-nak a 213. § (3) bekezdése alapján a kártalanítási kötelezettségébe tartozó helyi önkormányzat, valamint az általa alapított költségvetési szerv betéteinek adatait is ismernie kell, vagyis indokolt, hogy ne csak kártalanítás esetére, hanem folyamatosan minden évre történjen meg a feltétel teljesülésének felmérése. A módosítás szerint a hitelintézet ennek érdekében megkeresi a helyi önkormányzatokat és a polgármester igazolása alapján betétállományában megjelöli a biztosított önkormányzati betéteket.

19. §

A Hpt. 228. § (9) bekezdésének módosításával összhangban, ha ismert az OBA által biztosított önkormányzati betétek köre, akkor ezeket a díjfizetési alap meghatározásánál is figyelembe kell venni. Ezért a módosítás kiveszi a helyi önkormányzatokra vonatkozó mentesítést a rendelkezésből.

20. §

Lehetővé válik, hogy a továbbiakban elektronikus hírközlő eszköz útján tett jognyilatkozat is írásba foglaltnak minősüljön, amennyiben teljesülnek a Ptk. 6:7. § (3) bekezdésében foglalt feltételek, valamint az elektronikus hírközlő eszköz jogszabályban meghatározott feltételek alapján auditált elektronikus hírközlő eszköz.

21. §

A módosítás az OBA igazgatótanácsának hatáskörébe utalja, hogy az elnök mellett hány alelnököt választ tagjai közül.

22. §

A vagyonbiztosítási szerződésekhez hasonlóan a hitelfedezeti életbiztosítási szerződések, továbbá olyan biztosítási szerződések esetében, ahol a szolgáltatás jogosultja a hitelintézet is indokolt lehetővé tenni az elhunyt biztosított közeli hozzátartozója részére azt a lehetőséget, hogy még a hagyatéki eljárás jogerős lezárása előtt a biztosítótól szűk körben meghatározott adatkört igényelhessen a szolgáltatási igény biztosítóhoz történő bejelentése és a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges adatok biztosító részére történő megküldése érdekében, a biztosító szolgáltatásának mielőbbi teljesítése céljából.

23. §

A Szanálási Alap igazgatótanácsa kiegészül a hitelintézetek érdekképviselői szervezete által kijelölt személlyel azzal a megkötéssel, hogy a kijelölt személy kizárólag a Szanálási Alap éves beszámolóját, valamint vagyoni helyzetét megtárgyaló igazgatótanácsi ülésen vehet részt.

24. §

Az adatváltozás-kezelési szolgáltatáshoz szerződéssel csatlakozható szolgáltatók pénzügyi szektor egyes intézményeivel történő kiegészítése.

25. §

Hatálybaléptető rendelkezések.

26. §

Jogharmonizációs záradék.